

Klimapartnerskab for grøn omstilling 2023

Grøn omstilling

Et Klimapartnerskab mellem Østjysk Landboforening, Vejle-Fredericia Landboforening og Hedensted Kommune.

Baggrund

Landbrugserhvervet har en stor og positiv betydning i Hedensted Kommune. Samtidig har det et væsentligt aftryk på Hedensted Kommunes CO₂ regnskab, hvor udledning af drivhusgasser fra landbruget udgør 22% af den samlede klimabelastning.

Udledningen fra landbruget kommer fra en lang række kilder – f.eks. energiforbrug til maskiner og bygninger, udledning fra drænedede lavbundsjord, lattergas fra kunstgødning og ikke mindst vomgasserne fra kvæg og grise.

Reduktion af udledningen fra landbruget er en central del af vejen mod 70% reduktion i 2030 og klimaneutralitet i 2050, som er klimalovens målsætning. Hedensted Kommune har som en del af DK2020-Klimaplanen sat en målsætning om at reducere landbrugets udledning med 60%, jf. Landbrugsaftalen fra 2021.¹

For at lykkes med reduktionsmålet, er der på fælles initiativ indgået partnerskab imellem landbrugets lokale organisationer, Østjyllands Landboforening, Vejle-Fredericia Landboforening og Hedensted Kommune.

Den fremtidige udvikling af landbruget skal forankres i en målrettet grøn forretningsudvikling af såvel den enkelte produktionsejendom som fødevarerområdet bredt.

Landbruget er allerede nu ved at imødekomme nye markeder med efterspørgsel på fødevarer med mindre klimaaftryk. Dertil kommer, at hensyn til natur, biodiversitet og miljø løbende inddrages i landbrugsvirksomhedernes fokus og daglige drift.

Partnerskabet handler om at udvikle landbruget og styrke samarbejdet yderligere på tværs, således at Hedensted Kommune har et stærkt, innovativt og rentabelt landbrugserhverv. Hensigten med partnerskabet er således i fællesskab at udvikle og udbrede forskellige og nye løsninger, der kan reducere drivhusgasser, udvikle naturen og tage hensyn til miljøet inden for landbrugets handlemulighed.

Partnerskabet

Vi ønsker at skabe klimahandling igennem partnerskab. Et partnerskab som handler om, at alle partnere opnår en merværdi og som samtidig er gensidigt forpligtende. Et partnerskab, som er et samarbejde om en fælles vision og et fælles mål, som ingen af parterne vil kunne opnå alene.

¹ Hedensted Kommunes klimaplan – Delmål B for Landbrug og Natur

Parterne går ikke ind i samarbejdet med foruddefinerede krav og leverancer, men finder i fællesskab de løsninger og udviklingsveje, der kan indfri de fælles mål sammen.

Partnerskabets funktion

Partnerskabet vil arbejde for projekter, som har evnen til at leve videre efter projektafslutning.

Principper for partnerskabet

- Frivillighed
- Fællesskab og klarhed om, hvem der gør hvad
- Videns baseret
- Samarbejde på tværs

I den indledende fase indgås partnerskabet mellem Hedensted Kommune (repræsenteret af Vækst & Klima- og Teknik & Miljøudvalget) og følgende repræsentanter for landbruget: Østjysk Landboforening og Vejle-Fredericia Landboforening.

Partnerskabet er dynamisk i størrelse og kan udvides i takt med at relevante parter udpeges og engageres.

Den fælles vision

I partnerskabet understøttes fælles tiltag, som bidrager til et klimaneutralt og robust landbrugs-erhverv i samspil med Kommunalbestyrelsens DK2020 - Klimaplan. På sigt er målsætningen, at partnerskabet skal strække sig "fra Mark til Mave". Det vil sige partnerskabet skal arbejde med den grønne omstilling i hele processen; fra dyrkning af den enkelte mark, frem til at et måltid sættes på bordet hos fremtidens forbruger. Derfor er det hensigten, at partnerskabet omhandler såvel landbruget, som de aktører i fødevarerhvervet, der aftager, forarbejder og afsætter landbrugsprodukter eller på anden måde har relation til landbrugsproduktionen.

Formål

Det overordnede og samlende formål for partnerskabet er

- At understøtte den grønne omstilling af de eksisterende landbrug og fødevarerhverv mod at reducere klimabelastningen fra landbruget med 60%, jf. landbrugsaftalen fra 2021 og Hedensted Kommunes Klimaplan.
- At udnytte innovation, nytænkning og ny forskning med henblik på at afsøge og afprøve nye muligheder og løsninger, således at landbruget er en væsentlig lønsom og bæredygtig del af Hedensted Kommune.
- At Hedensted Kommune er det bedste sted i Danmark at producere, forædle og nyde nye fødevarer, som en del af Danmarks mest klimavenlige samfund.

Parterne er enige om, at det er et delt ansvar at indfri målet om lavere klimabelastning. Skal målet nås, kræver det, at kommunen som myndighed, landbrugsorganisationer og den enkelte bedrift alle tager ansvar og spiller en aktiv rolle for at understøtte den grønne omstilling. Ved at udnytte hinandens viden og ressourcer vil parterne skabe noget sammen, som de ikke ville kunne gøre hver for sig.

Parterne er som udgangspunkt enige om, at der ikke findes én løsning, der alene kan reducere landbrugets klimabelastning. Der skal arbejdes med mange områder og både med små og store omstillinger og projekter, der går på tværs af hele værdikæden.

Partnerskabets indsatser og roller

Partnerskabet vil i praksis frem mod 2030 arbejde gennem flere indsatser.

Fire aktuelle projekter kan tegne den første retning for partnerskabet:

1. Udvikling af den enkelte bedrift → ESGreen Tool
2. Udtagning af jord → Klima-lavbundsprojekter, vådområder og skovrejsning
3. Grønne proteiner → ”Muld til Mund ”-projektet
4. Samarbejde om drikkevandssikring og biodiversitetsfremme igennem vandsamarbejder

Organisering af partnerskabet

Der nedsættes en styregruppe for partnerskabet bestående af følgende repræsentanter:

- 4 Folkevalgte fra Landbruget.
- 2 fra Hedensted Kommunes udvalg – Vækst og Klima.
- 2 fra Hedensted Kommunes udvalg – Teknik og Miljø.

Styregruppens første opgave er at

- Vedtage partnerskabsaftalen og konstituere partnerskabet
- Fastsætte yderligere organisatoriske rammer for partnerskabet (opgaver, roller, tidsplan, ressourcer)
- Sætte retning for partnerskabet (fokusområder og prioritering af indsatser/projekter)
- Sikre fælles kommunikationsstrategi og budskab (internt og eksternt)

På sigt vil styregruppen

- Kvalificere hvorvidt der mangler relevante partnere
- Initiere klimaprojekter og definere projektgruppe/-ledere
- Katalysere nye projekter og følge op på projekternes fremdrift
- Evaluere og justere administration af partnerskabet, ressourceforbrug osv.

Arbejdsgrundlag / Kommissorium

- Styregruppen er en dynamisk gruppe, hvor udvidelse og udskiftning er muligt. Der lægges vægt på, at styregruppen er effektiv og handlekraftig og man sikrer strømlinet overlevering ved udskiftning/udvidelser.
- Styregruppen mødes 3-4 gange årligt.
- Ved hvert styregruppemøde vil udviklingen i påbegyndte projekter blive evalueret og fremgangen vurderet. Dette vil blive indskrevet i et notat, som deles med kommunalbestyrelsen.
- Ved modtagelse af nyt klimaregnskab deles status for landbrugssektorens udledning med styregruppen samt udvalget for Vækst og Klima- og Teknik og Miljø.
- Hedensted Kommune vil i samarbejde med landbruget forestå sekretariatsfunktionen for Østjysk Landboforening, Vejle-Fredericia Landboforening og for Hedensted Kommunalbestyrelse.

Økonomi

Hedensted Kommune vil fra budget 2024 over fire år afsætte midler til at finansiere projekter og sikre økonomisk gearing i regi af partnerskabet, samt til administrationen af partnerskabet som dækker over udgifter til møder og arrangementer. Desuden har Hedensted Kommune søgt midler og fået tilsagn af miljøstyrelsen til at kortlægge potentiale for klima-lavbundsprojekter i kommunen med forventet opstart fra 2024.

Finansiering og udgiftsfordeling af konkrete indsatser og initiativer vil aftales fra projekt til projekt – med delt eller fuld finansiering fra landbruget, kommunen, fra nationale og europæiske støttemuligheder og fra offentlige og private fonde. Hvordan den konkrete udgiftsfordeling foreligger aftales internt i styregruppen og omhandler både økonomi i kroner og i timer.

Ansvar og beslutningskompetence

Partnerskabet nedsættes med en ligevægt af repræsentanter i styregruppen, hvilket knytter sig til et ligeværdigt ejerskab og endelig beslutningskompetence.

Ansvar for at projekter gennemført i regi af partnerskabet påhviler styregruppen, der i samme omgang har rådighed og beslutningskompetence over partnerskabets økonomi (midler nævnt i punktet økonomi), nu og på sigt.

Således sikres et bredt ejerskab fra alle parter. Sekretariatet bistår styregruppen i projektledelse og økonomistyring.

For Østjysk Landboforening	For Vejle-Fredericia Landboforening	For Hedensted Kommune
Dato	Dato	Dato
Navn Titel	Navn Titel	Navn Titel